

Liikenne- ja viestintävaliokunta U 2/2021 vp Asiantuntijakuuleminen

Riikka Tähtivuori
2.3.2021

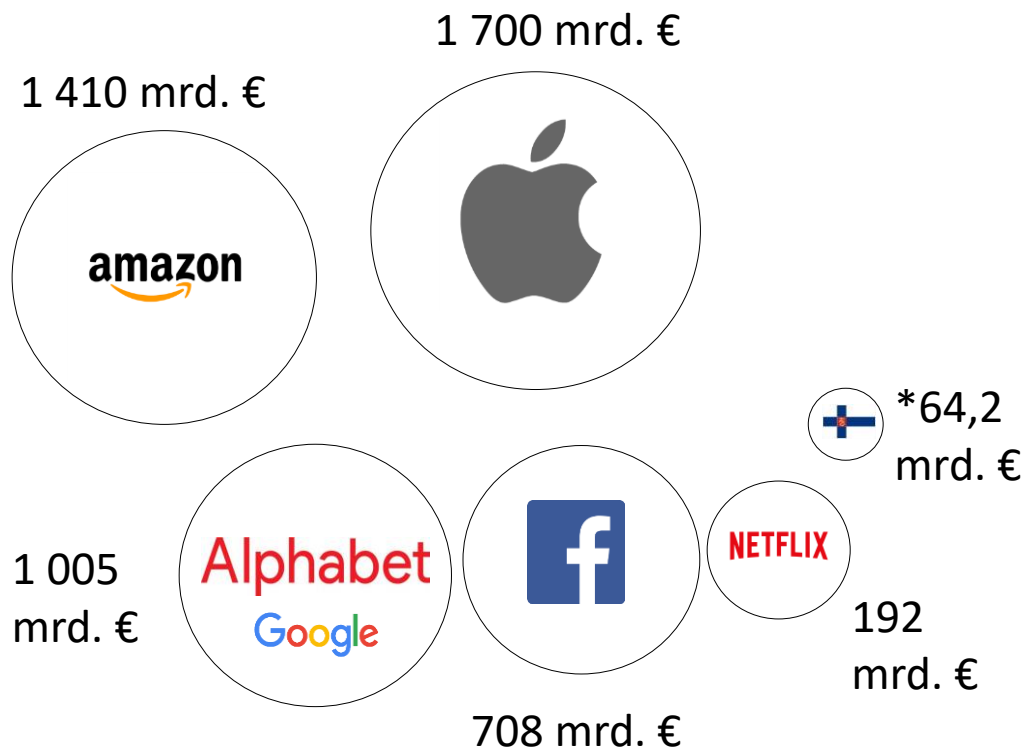

Globaalit digijätit hallitsevat markkinoita

Yritysten markkina-arvot 6.11.2020

Suomen valtion talousarvio 2021*

Suomalaiset pörssilistatut mediayritykset**: 2,9 mrd. €

EU:n verkkoalustoja koskeva sääntelypaketti tervetullut avaus kohti toimivampia digitaalisia markkinoita

- Komissio julkaisi **Digital Services Act (DSA)** ja **Digital Markets Act (DMA)** – lainsäädäntöehdotukset 15.12.2020.
- Säädösehdotukset ovat laajoja ja vaativia. Niitä on katsottava kokonaisuutena.
- Tasapuolisen kilpailun edistämisen ja eurooppalaisten yritysten aseman vahvistamisen tulee olla keskeinen lähtökohta jatkovalmistelussa.
 - Huolehdittava ehdotusten yhteensopivuudesta EU:n muun alusta- ja datasäätelyn kanssa.
 - Vaikka ehdotukset ovat horisontaalisia, tarkastelussa ei tule sivuuttaa mediatoimialaspesifejä tavoitteita.

Lähde: Yahoo Finance. **Alma Media, Ilkka, Keski-suomalainen, PunaMusta Media, Sanoma.

Luotettavan sisällön saatavuus turvattava

- Lainsäädäntöuudistuksen keskeisenä tavoitteena tulee olla **luotettavan sisällön saatavuuden turvaaminen** yhteiskunnan toimivuuden ja demokratian kannalta.
- Samalla kun laillinen verkkoalustaympäristö edellyttää alustoilta suurempaa vastuuta laittoman sisällön poistamiseksi, on varmistuttava luotettavan tiedotusvälineiden sisällön saatavuudesta verkkoalustoilla.
- Suomen kannassa on hyvin todettu **sananvapauden merkitys** perusoikeutena yhteiskunnan toimivuuden ja demokratian kannalta mutta siinä ja ehdotuksen jatkokäsittelyssä **tulisi selkeämmin korostaa luotettavan ammattimaisesti tuotetun toimituksellisen sisällön saatavuuden edistämistä** verkkoalustoilla.
- Media-alan näkökulmasta tavoitteen toteuttaminen edellyttää, että **verkkoalustoilla ei tule olla oikeutta puuttua tiedotusvälineen päätoimittajavastuulla julkaisemaan sisältöön** esimerkiksi poistamalla sisältö alustalta. Pitkälle viety puuttumisoikeus tiedotusvälineiden omaan julkaisutoimintaan olisi omiaan vahvistamaan verkkoalustojen portinvartija-asemaa.

Suomen kanta on pääsääntöisesti kannatettava

- Sähköisen kaupan direktiivi on ollut voimassa 20 vuotta:
 - Digitaalinen toimintaympäristö on muuttunut olennaisesti tänä aikana ja vastuuvapaussäätely on mahdollistanut verkkoalustoille liiketoimintamallin, joka on perustunut olennaisesti tiedostusvälineiden sisältöinvestointien hyödyntämiseen.
- Vastuuvapauden säilyminen pääperiaatteena on oikea lähtökohta, kun sen rinnalle lisätään toimijajaottelun mukaan pidemmälle meneviä vastuusäännöksiä ja toimintavelvoitteita.
- Laittoman sisällön poistaminen notice & take down -mallilla on oikea lähtökohta. Lisäksi on arvioitava mahdollisuutta asettaa erittäin suurille portinvartija-alustoille jonkinasteinen oma-aloitteinen laittoman sisällön seurantavelvollisuus.
- Alkuperämaaperiaatteen säilyttäminen sääntelyn lähtökohtana on keskeistä. Tiedotusvälineen sisällön laillisuus tulisi aina arvioida julkaisumaan lain nojalla riippumatta verkkoalustan ja tiedotusvälineen välisistä sopimuksista tai verkkoalustan yhteisösäännöistä.
- Viranomaisvalvonta ja toimivaltuudet tulee keskittää EU-tasolle ja varmistaa viranomaisvalvonnan riippumattomuus.